

УДК 336.1

<https://doi.org/10.32342/3041-2153-2026-1-40-10>

Е. М. ЛИМОНОВА,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри глобальної економіки
Університету імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро (Україна)
<https://orcid.org/0000-0002-7378-602X>

Т. К. МАЗАН,
студентка
Університету імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро (Україна)
<https://orcid.org/0009-0006-8032-4655>

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ¹

У статті проведено поглиблене вивчення сутності та сучасної динаміки світового фінансового ринку як фундаментального механізму глобального перерозподілу капіталу в умовах посилення інтеграційних процесів. Особливої ваги набуває трансформація ринкової структури під впливом системної цифровізації, що змінює традиційну логіку функціонування фінансових інститутів та розширює доступ до інвестиційних ресурсів. Головною метою дослідження є теоретичне узагальнення структурно діючих характеристик ринку та проведення комплексного аналізу сучасних тенденцій міжнародного руху капіталу в контексті впровадження інтелектуальних систем управління.

Дослідження базується на використанні широкого набору міжнародних індикаторів, що охоплюють технологічну готовність сектору, динаміку цифрових розрахунків та показники етичності інвестиційної діяльності. Критерії розвитку впорядковано за ключовими векторами: автоматизація ухвалення рішень через алгоритмізацію процесів, розвиток децентралізованих фінансових інструментів, перехід до стратегій соціально відповідального інвестування та зміцнення архітектури кіберстійкості. На підставі зробленого аналізу цих чинників визначено ступінь відповідальності сучасних фінансових систем, вимогами яких є глобальна прозорість та оперативність.

¹ Стаття підготовлена у рамках реалізації міжнародного проекту «Конкурентоспроможність Європи у новій глобальній економіці» № 101176059 – EuCompet – ERASMUS-JMO-2024-HEI-TCH-RSCH

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Co-funded by
the European Union

Фінансується Європейським Союзом. Проте висловлені погляди та думки належать лише автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури. Ні Європейський Союз, ні грантодавець не можуть нести за них відповідальність.

Результати свідчать про зміщення парадигми фінансової взаємодії від хаотичної конкуренції до моделі усвідомленого розвитку, де ключовим активом стає довіра та цифрова етика учасників. Практична значущість проведеного аналізу полягає у можливості використання його висновків для оптимізації національних програм економічних перетворень та гармонізації фінансового регулювання з міжнародними стандартами безпеки. Запропонований аналітичний підхід слугує базою для майбутніх наукових пошуків у сфері фінансової інженерії та розробки стратегій сталого економічного зростання.

Ключові слова: *світовий фінансовий ринок, цифровізація, інвестиції, відповідальне інвестування, штучний інтелект, фінансова стабільність, міжнародний рух капіталу*

JEL classification: *F30, F37, G11, G15, O33*

The article presents an in-depth study of the nature and current dynamics of the global market as a key mechanism for the global redistribution of capital in the context of growing integration processes. Special attention is given to the transformation of the market structure under the influence of digitalization, which changes the traditional way financial institutions operate and expands access to investment resources. The main aim of the study is to provide a theoretical overview of the main structural features of the market and to conduct a comprehensive analysis of current trends in international capital movement in the context of introducing intelligent management systems.

The research is based on the use of a wide range of international indicators that cover the technological readiness of the sector, the dynamics of digital payments, and indicators of ethical investment activity. Development criteria are organized according to key directions: automation of decision-making through algorithm-based processes, development of decentralized financial instruments, transition to socially responsible investment strategies, and strengthening of cyber resilience. Based on the analysis of these factors, the level of responsibility of modern financial systems is defined, with key requirements being global transparency and operational efficiency.

The results show a shift in the paradigm of financial interaction from chaotic competition to a model of conscious development, where trust and digital ethics of participants become the main assets. The practical value of the analysis lies in the possibility of using its conclusions to optimize national economic transformation programs and to harmonize financial regulation with international security standards. The proposed analytical approach serves as a basis for future research in the field of financial engineering and for the development of strategies for sustainable economic growth.

Keywords: *global financial market, digitalization, investments, responsible investing, artificial intelligence, financial stability, international capital movement*

JEL classification: *F30, G11, G15, O33*

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. У сучасному світі фінансовий ринок є одним із ключових чинників економічного розвитку та макроекономічної стабільності, який забезпечує безперервний рух капіталу між економічними суб'єктами. Посилення глобальної взаємодії фінансових ринків сприяє інтеграції національних економік, водночас підвищуючи вразливість системи до локальних збоїв, які можуть швидко трансформуватися в масштабні кризові явища.

За умов цифрової трансформації особливої актуальності набуває формування гнучких і надійних механізмів управління та контролю, здатних

підтримувати стабільність фінансової системи в середовищі зростаючої невизначеності. У цьому контексті системне осмислення ролі штучного інтелекту та принципів відповідального його використання стає важливим як для наукових досліджень, так і для практичної діяльності, оскільки саме вони визначатимуть напрями формування нової фінансової культури та забезпечення кіберстійкості глобальної фінансової екосистеми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано вирішення досліджуваної проблеми, та виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Дослідження закономірностей функціонування світового фінансового ринку, його інституційної структури та трансформаційних процесів в умовах глобалізації займають провідне місце в сучасному економічному дискурсі. Теоретичні засади аналізу міжнародних потоків капіталу та фінансової інтеграції сформовано в працях зарубіжних дослідників, зокрема Б. Айхенгріна, який у монографії *Globalizing Capital* обґрунтував історичну циклічність міжнародної фінансової інтеграції та її залежність від інституційних механізмів регулювання [1]. Подальший розвиток теорії глобальних фінансових дисбалансів і нестійкості фінансових систем представлено у роботах Г. Рей, яка довела існування глобального фінансового циклу як наднаціонального фактору, що впливає на монетарний суверенітет країн [2]. Важливий внесок у розуміння інституційної структури світового фінансового ринку зроблено у працях Акісіка О., Гала Г., Тріані С., які розглядають вплив фінансової глобалізації та фінансового розвитку на економічне зростання шляхом аналізу міжнародної фінансової звітності [3].

Українські науковці активно досліджують трансформацію фінансових систем в умовах глобалізації та регіоналізації. У сучасних монографічних дослідженнях С. В. Онишка та колективу авторів проаналізовано трансформацію фінансового простору України під впливом глобалізаційних і деглобалізаційних процесів, а також інституційні зміни фінансового ринку в умовах воєнних та економічних шоків [4]. Питання структурної модернізації фінансового ринку України в контексті європейської інтеграції висвітлено у працях В. Міщенка та О. Дзюблюка [5], де акцентується увага на інституційній адаптації та гармонізації регуляторних стандартів. Водночас вагомий внесок у дослідження міжнародних фінансових потоків та інвестиційних процесів зробив А. О. Задоя, який у своїх працях аналізує вплив міжнародних рейтингів, інституційної якості та макроекономічної стабільності на рух капіталу і розвиток фінансових ринків у глобальній економіці [6].

Крім того, сьогодні в економічному світі формується науковий напрям, присвячений етичним аспектам цифровізації фінансів. Зокрема, у статтях С. Зубофф розглядається трансформація ринку під впливом економіки нагляду та концентрації цифрової влади [7]. У сфері сталого та відповідального інвестування (ESG) значний внесок зроблено Р. Бебчуком та Р. Таллалітою, які критично оцінюють вплив ESG-стратегій на корпоративне управління та ринкову ефективність [8].

Попри наявність ґрунтовних досліджень, у науковій літературі залишається низка невирішених аспектів:

По-перше, відсутній комплексний підхід до оцінювання взаємозалежності між рівнем технологічної автоматизації фінансових процесів (зокрема використанням штучного інтелекту) та трансформацією етичної парадигми інвестування. Більшість досліджень аналізують або технологічну ефективність алгоритмічних рішень, або питання сталого фінансування, однак не інтегрують ці два виміри в єдину аналітичну модель.

По-друге, недостатньо розкрито механізм впливу цифрової автономії фінансових платформ на формування багатопольярної структури світового фінансового ринку. Поглиблення регіоналізації капіталу, посилення ролі національних цифрових екосистем та обмеження транснаціональних потоків даних створюють нову конфігурацію фінансової архітектури, яка потребує теоретичного осмислення.

По-третє, питання кібербезпеки розглядається переважно у прикладному аспекті, тоді як її роль як системоутворюючого чинника фінансової стабільності глобального ринку залишається недостатньо концептуалізованою.

Отже, існує наукова прогалина щодо інтегрованого аналізу технологічних інновацій, етичної відповідальності та інституційної багатопольярності як взаємопов'язаних детермінант розвитку світового фінансового ринку в умовах цифрової трансформації.

У зв'язку з цим стаття спрямована на подолання зазначених розривів шляхом формування концептуальної моделі, що поєднує технологічну модернізацію, соціальну відповідальність інвестування та кіберстійкість як ключові драйвери еволюції глобального фінансового середовища.

Формулювання цілей статті. Метою статті є теоретичне узагальнення структури та функцій світового фінансового ринку, де дана прикладна оцінка сучасних тенденцій міжнародного руху капіталу в умовах цифровізації. Особлива увага приділяється аналізу впливу штучного інтелекту, відповідального інвестування та кібербезпеки на формування нової фінансової культури, з метою виявлення чинників, що забезпечують перехід до моделі сталого та усвідомленого розвитку глобальної економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Світовий фінансовий ринок є подібним до кровообігу глобальної економіки, у якому постійно рухаються грошові потоки, інвестиції, кредити та ризики. Він забезпечує зв'язок між виробництвом і споживанням, між тими, хто має надлишок капіталу, і тими, хто потребує фінансування для розвитку. Саме через цей ринок здійснюється розподіл ресурсів між секторами економіки, підтримується стабільність грошового обігу, формуються процентні ставки та вартість активів [9]. Його робота подібна до серця економічної системи, яка має унікальні аспекти в одному сегменті, даючи можливість миттєво відобразитися на інших, а саме впливати на ціну, рівень зайнятості та інвестиційні очікування. Якщо ринок функціонує ефективно, економіка отримує стабільність і зростання, а якщо навпаки – він перевантажений спекуляціями або недовірою, і як наслідок настає криза, яка відгукується у всіх сферах життя.

Проте роль фінансового ринку не обмежується лише грошовими операціями. Він став показником довіри, технологічного розвитку та

зрілості суспільства. Саме тут відображається, наскільки людство готове співпрацювати, інвестувати у майбутнє та ділитися ризиками. Цифрові технології, штучний інтелект, аналітичні системи є не просто інструменти, це прояви нової культури фінансів, де головний фактор швидкість, точність і прозорість. Таким чином, світовий фінансовий ринок сьогодні не лише сукупність банків, бірж і фондів, а ціла екосистема взаємодії, у якій економічна логіка переплітається з технологічними інноваціями, довірою та відповідальністю.

Ще декілька десятиліть тому фінансові операції вимагали фізичної присутності на різних заходах. Пригадуємо паперові документи, де для підписання або отримання згоди потрібно було пройти довгі процеси підтвердження, але на сьогодні більшість угод здійснюється в електронному форматі миттєво, через пару клацань. Така трансформація стала можливою завдяки цифровим технологіям, які відкрили фінансовий ринок навіть для малого бізнесу, приватних інвесторів і стартапів [10]. Зараз можливість брати участь у ньому відкрита не лише великим банкам, а й усім, хто має доступ до інтернет зв'язку. Глобалізаційні процеси зробили цей ринок взаємозалежним, де зміни на одній біржі моментально відгукуються в інших частинах світу, зростання процентних ставок або коливання валютних курсів впливає на інвестиційні рішення, вартість товарів і навіть на зайнятість населення. Таким чином, фінансовий ринок перетворився на нервову систему світової економіки, де будь-який імпульс може викликати ефект доміно.

Глобальний фінансовий ринок являє собою цілий комплекс систем, який має багато сегментів, що взаємодіють між собою. Валютний ринок відповідає за обмін грошей, ринок капіталів за довгострокові інвестиції, кредитний ринок за короткострокове фінансування бізнесу та споживачів, ринок деривативів за управління ризиками, а страховий ринок за фінансовий захист від непередбачених подій. Кожен з цих сегментів має власне розуміння, але всі вони взаємодіють між собою. Наприклад, зростання попиту на кредити стимулює рух капіталу на ринку цінних паперів, а валютні коливання одразу впливають на прибутковість інвестицій. Усе це створює багаторівневу екосистему, де капітал постійно шукає найефективніші напрямки застосування. В реаліях виглядає так, що одна компанія з одного континенту може розмістити свої акції онлайн, інвестор з іншого місця знаходження або країни, за одним лиш натиском з легкістю може придбати їх за секунди, а платформа в автоматичному режимі переведе валюту та розподілить можливі проблеми у покупці. Тобто, сучасний фінансовий ринок – це постійний рух, у якому головну роль відіграє швидкість і доступність у різних точках світу.

Найголовнішою рисою останнього десятиліття стала цифровізація. Сьогодні онлайн банки, мобільні гаманці, криптовалюти, токенизовані активи поступово змінюють спосіб взаємодій людей із віртуальними грошима. Якщо раніше для відкриття рахунку потрібен був банк і черга, то сьогодні будь-яка людина може створити власний фінансовий портфель у телефоні [11]. Завдяки розвитку у фінансових технологіях, послуги стали доступнішими та більш відкритими для всіх. Наприклад, підприємці тепер можуть отримати мікрокредити за кілька хвилин, а інвестори брати участь

у міжнародних проєктах, де гроші збирають небайдужі люди з усього світу без посередників. Разом із тим цифровізація відкрила й нові виклики, а саме питання безпеки даних, кіберризиків і надмірної автоматизації, коли рішення ухвалюють запрограмовані алгоритми, а не самі люди. Щодо штучного інтелекту, він поступово стає новим фінансовим радником у підприємств, який допомагає проаналізувати ринок, тенденції та визначати інвестиційні ризики. Проте така технологічна еволюція вимагає відповідального підходу, тобто чим вищий рівень автоматизації, тим важливіше зберігати прозорість і контроль над процесами.

Світовий фінансовий ринок більше не обмежується конкуренцією за швидким прибутком. Наразі він більше уваги приділяє так званім відповідальним інвестиціям. Це означає, що інвестори оцінюють не лише фінансову вигоду, а й екологічний, соціальний і управлінський вплив компаній. Іншими словами, капітал починає працювати на користь не тільки прибутку, а й суспільству. Компанії, які нехтують принципами екологічності, поступово втрачають довіру інвесторів і ринкову привабливість серед інших.

Кожна велика фінансова криза шкодить не лише економіці, а й стає прискорювачем змін, який змушує переглянути власні слабкі місця. Саме криза розкриває те, що довго ігнорувалося: залежність від ризикованих операцій, брак готівкових коштів, слабе регулювання або нестійкість банківського сектору. Де у результаті виживають найсильніші, це ті, хто швидко реагує, впроваджує інновації та бачить довгострокову перспективу. Криза 2008 року показала, що навіть найбільші корпорації не застраховані від ризиків, якщо ігнорують принципи фінансової прозорості. Саме після неї світова спільнота почала активніше впроваджувати стандарти відповідального управління, створювати системи оцінювання ризиків та стимулювати появу нових технологічних рішень [12]. Подібним поштовхом в світі стала відома всім пандемія *Covid-19*, яка буквально за кілька місяців змінила світовий порядок фінансових операцій, перемістивши більшість процесів у цифровий простір. Те, що раніше вважалося винятком, стало нормою: дистанційні розрахунки, цифрові платформи, онлайн-кредити, які поклали початок новій фінансовій культурі. Натомість, різноманітні виклики відіграють роль своєрідного фільтра, який прибирає зайві ризики, мотивуючи бізнес та уряди діяти більш розумно, а споживачів приймати фінансові рішення більш усвідомлено. Кожен з етапів нестабільності дає поштовх до створення нових технологічних і правових інструментів. Замість хаотичних реформ приходять продумані рішення: зростає роль аналітики, прогнозування, цифрового моніторингу. Сьогодні регулювання фінансових процесів дедалі більше спирається на автоматизовані системи, які в режимі реального часу відстежують транзакції, поведінку ринку й можливі відхилення. Саме ці механізми стали основою нової ери управління ризиками, де важливим є не стільки уникнення помилок, скільки швидкість реагування на них. Завдяки цьому фінансові системи стають не просто стабільними, а готовими вчитися на власному досвіді, накопичуючи різні дані та не повторення помилок власного минулого.

Сьогодні головна загроза полягає не у звичних економічних коливаннях, а у технологічних ризиках, що виникають на перетині цифровізації й

глобальної інтеграції. Інноваційні виклики відображаються в прописаних алгоритмах, кібератаках, маніпуляціями великих даних, витоки інформації або несправність штучного інтелекту можуть призвести до великих значних наслідків, ніж економічні кризи. В таких умовах фінансова система має бути не просто стабільною, а й сильною, тобто здатною швидко реагувати, навчатися та відновлюватися. Такий головний виклик сучасності полягає у тому, щоб вміло поєднати технологічну швидкість із людською відповідальністю та розумінням у діях. Саме це дозволяє уникати глобальних катастроф, бути готовим до ризиків та перетворювати будь-яку кризу не на загрозу, а на точку зростання.

Останніми роками світова фінансова структура зазнає змін. Якщо раніше основний вплив зосереджувався в кількох великих фінансових центрах, то сьогодні з'являється все більше нових гравців, які залучають інвестиції, розвивають власні біржі й цифрові платформи, що створює ефект багатополарності, коли капітал не концентрується в одному місці, а розподіляється більш рівномірно [13].

Попри всі ризики, технологічний прогрес дає фінансовій системі унікальний шанс стати більш прозорою, доступною й ефективною. Завдяки цифровим рішенням формується нова культура довіри між клієнтами та фінансовими установами, де основою є не статус чи розмір банку, а якість сервісу, швидкість і відкритість. Сьогодні фінансовий ринок поступово відходить від моделі хаотичного зростання, орієнтованого лише на прибуток, і переходить до усвідомленого розвитку, у центрі якого - відповідальність, етика та стабільність. Головне завдання майбутнього полягає в тому, щоб технології не замінили людину, а доповнили її можливості: допомагали приймати точніші рішення, зменшували ризики й робили фінансовий світ більш передбачуваним та справедливим.

Сучасний фінансовий світ переживає перехід від епохи експансії до епохи відповідального управління. Капітал більше не розглядається лише як засіб наживи – він стає інструментом сталого розвитку, підтримки інновацій і суспільного прогресу [14]. Глобальні фінансові системи вчать працювати не тільки швидко, а й розумно: мінімізувати ризики, зберігати довіру, поєднувати ефективність із етикою. Майбутнє фінансового ринку визначатимуть не лише обсяги інвестицій чи валютні курси, а й цінності, на яких будуватиметься економічна взаємодія. Там, де є довіра, прозорість і технологічна грамотність – там капітал працює найкраще.

На розвиток світової фінансової системи впливають ряд факторів де провідну роль відіграють цифровізація та розвиток фінансових технологій платежів (табл. 1). Їх показник, що становить близько 30%, відображає глибину технологічних змін у способах проведення фінансових операцій, управління активами та доступу до інвестиційних ресурсів. В реаліях, фінансові послуги виходять за межі традиційних банківських моделей, переорієнтовуючись на онлайн платформи, мобільні гаманці та хмарні сервіси, та відкривають можливість швидко й безпечно здійснювати розрахунки, інвестувати чи зберігати цифрові активи. У центрі цих процесів стоїть швидкість, зручність і персоналізація. Саме такі ключові чинники, що визначають конкурентоспроможність фінансових установ у добу цифрової

економіки. Не дивлячись на це, показники зростання ролі штучного інтелекту та автоматизації має приблизно 20%, що змінює не лише технічні механізми ринку, а й саму логіку ухвалення фінансових рішень. Програмні айтійні алгоритми машинного навчання дозволяють передбачати ризики, аналізувати поведінку інвесторів споживача, виявляти шахрайські схеми та проникнення в систему та першочергово забезпечувати ефективніше управління портфелями. У результаті формується нова фінансова система, де інновації стають не просто засобом оптимізації процесів, а фундаментом стабільності та довіри, на якому вибудовується майбутнє глобальних фінансів.

Таблиця 1

Ключові фактори розвитку світового фінансового ринку в сучасних умовах*

Фактор розвитку	Частка впливу, %	Характер впливу	Системний результат
Цифровізація та розвиток фінансових технологій	30	Трансформація платіжних систем, онлайн-платформи, хмарні рішення	Підвищення доступності та швидкості фінансових операцій
Штучний інтелект та автоматизація	20	Алгоритмічний аналіз даних, прогнозування ризиків	Оптимізація управління активами та мінімізація ризиків
Відповідальне інвестування	20	Урахування екологічних, соціальних та управлінських критеріїв	Формування довгострокової інвестиційної стійкості
Дедоларизація та регіоналізація	15	Диверсифікація валютних резервів та фінансових потоків	Зменшення залежності від домінуючих фінансових центрів
Посилення кібербезпеки	10	Захист даних та цифрової інфраструктури	Підвищення надійності фінансової системи
Політичні, демографічні та кліматичні чинники	5	Зовнішні макроекономічні впливи	Формування довгострокових структурних змін

*Побудовано авторами на основі [15; 16]

Водночас друга за значущістю тенденція – це відповідальне інвестування, яке охоплює близько 20% як і штучний інтелект та автоматизація, що свідчить про глибоку зміну цінностей у світовому фінансовому секторі. Тобто сучасні інвестори частіше керуються не лише прагненням до прибутку, а й усвідомленням впливу своїх рішень на довкілля, суспільство та корпоративну етику. Це означає, що економічна вигода більше не може бути відокремленою від моральних принципів компанії, які дотримуються екологічних стандартів, створюючи комфортні умови праці та діють прозоро, отримують не лише фінансову підтримку, а й довіру споживачів. Такий підхід формує нову філософію інвестування, у

якій капітал стає інструментом розвитку, а не лише накопичення. Поряд із цим дедоларизація та регіоналізація, вагомість яких становить 15%, показує прагнення світового ринку до більшої автономії, зниження залежності від окремих валют і диверсифікації джерел фінансування [7]. Все це сприяє вирівнюванню економічного впливу та створює передумови для більш збалансованої багатополярної фінансової системи.

Окрему роль у цьому процесі відіграє посилення кібербезпеки, яке охоплює близько 10%. З переходом фінансових операцій у цифровий простір саме безпека даних, захист транзакцій і довіра користувачів стають базовими умовами стабільності ринку. Кібернетичні загрози, шахрайські схеми та витік конфіденційних даних, що набувають все більшого поширення, здатні вивести з ладу навіть найпотужніші фінансові платформи. Саме тому кошти, спрямовані на цифровий захист, сьогодні розглядаються як вкладення у надійність системи. Інші чинники, такі як політичні, демографічні та кліматичні, хоч і не мають домінуючої ролі, але все одно формують фон, на якому розгортаються головні економічні процеси, які впливають на споживчі настрої, фінансові пріоритети та здатність ринків адаптуватися до непередбачуваних обставин [8]. Такими впливами, світовий фінансовий ринок поступово трансформується у складну, багатofакторну систему, де технологічні й соціальні чинники однаково визначають його стабільність і напрям розвитку.

Отже, узагальнюючи результати, можна зробити висновок, що сучасний світовий фінансовий ринок розвивається під впливом взаємопов'язаних процесів, серед яких домінують технологічні інновації, цифровізація та зміна інвестиційної культури. Зростання ролі фінансових технологій й штучного інтелекту створює нову архітектуру світових відносин, у якій швидкість і автоматизація поєднуються з критичністю та гнучкістю. Прагнення до регіональної автономії та посилення кібербезпеки показують, що світ рухається у бік більш збалансованої, усвідомленої моделі фінансового розвитку, де в результаті фінансовий ринок перетворюється на багатовимірну систему, у якій головну роль відіграють не тільки капітал і технологія, а й довіра, стабільність і стратегічне мислення.

Сучасний світовий фінансовий ринок перетворюється на динамічну, взаємопов'язану систему, у якій капітал, технології та інформація рухаються майже без меж. Їх розвиток відображає логіку глобальної економіки, а саме швидкість, взаємозалежність і технологічну гнучкість. Фінансова сфера стала місцем, де поєднуються економічні інтереси, інновації та суспільні цінності. Якщо раніше головним показником ефективності були обсяги інвестицій чи прибутковість бірж, то зараз на перший план впливають якість управління, цифрова прозорість і довіра між учасниками ринку. Саме такі основні фактори формуються для сталого економічного зростання, а не короткострокової вигоди. В умовах швидких змін фінансовий ринок уже не може залишатися консервативним, він змінюється та стає генератором нових ідей, моделей та інструментів, які прогнозують, як виглядатиме економіка майбутнього, де можливо нас чекає нова ера фінансів, у якій основними цінностями стануть не короткострокова вигода, а стабільність, довіра та усвідомлене управління ресурсами.

Щодо світової фінансової системи, вона поступово відходить від погони за прибутком будь-якою ціною й переходить до моделі, у центрі якої є людина, відповідальність і довгострокова перспектива. Відповідальне інвестування, стійкий розвиток і екологічна свідомість перетворюються на базові орієнтири нового економічного мислення, де капітал працює не лише на зростання, а й на покращення якості життя та збереження природного середовища. Де фінансова культура майбутнього буде базуватися на взаємодії інновацій і моральних принципів, тому що саме цей баланс дозволяє людству інтенсивно користуватися технологіями, а не навпаки. Таким чином, головним завданням фінансової системи двадцять першого століття стає забезпечення стабільності, рівноваги та передбачуваності, які є основою стійкості глобальної економіки, що здатна розвиватися не за рахунок ресурсів майбутнього, а в гармонії з ними.

Список використаних джерел

1. Eichengreen B. Globalizing Capital: A History of the International Monetary System. Princeton University Press. 2019. URL: https://www.perlego.com/book/920124/globalizing-capital-a-history-of-the-international-monetary-system-third-edition-pdf?partner_id=100014&utm_source=jstor&utm_medium=affiliate&utm_campaign=jstor-referral
2. Rey H. Dilemma not trilemma: The global financial cycle and monetary policy independence. NBER Working Paper. 2013. <https://doi.org/10.3386/w21162>
3. Akisik O., Gal G., Triani S. Financial globalization, global accounting standards and economic growth. International Review of Economics and Finance. Т 103. 2025. URL: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1059056025007063?utm_source
4. Фінансовий простір України в умовах глобалізаційних і деглобалізаційних трансформацій: монографія / за ред. С.В. Онишка. Ірпінь: Державний податковий університет. 2023. URL: <https://dndiime.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/Gancyak.pdf>
5. Міщенко В., Дзюблюк О. Банківська система України в умовах євроінтеграції. Фінанси України. 2021. № 3. URL: https://fnukr.org.ua/docs/FU_16_05_007_uk.pdf
6. Задоя А. О. Міжнародні рейтинги та прямі іноземні інвестиції. Академічний огляд. 2018. №1. С. 73–79. <https://doi.org/10.32342/2074-5354-2018-1-48-8>
7. Zuboff S. Surveillance capitalism and the challenge of collective action. New Labor Forum. 2019. <https://doi.org/10.1177/1095796018819461>
8. Bebachuk L., Tallarita R. The illusory promise of stakeholder governance. Cornell Law Review. 2020. <https://doi.org/10.2139/ssrn.3544978>
9. Любохинець Л. С., Лабунець О. О. Світові фінансові ринки в умовах глобалізації. Економіка та суспільство. № 18. 2018. С. 40–45. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/15_ukr/7.pdf
10. Волкова Н. І., Кульминський Є. Д. Концептуальні підходи щодо цифрової трансформації банківських послуг в Україні. Економіка та суспільство. № 75. 2023. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-75-43>

11. Kulishov V., Khamidov O., Mietule I., & Shaikan A. *Global Economy: Evolution, Transformations, Challenges*. OKTAN PRINT. 2024. P 465. URL: https://www.dropbox.com/scl/fi/6cr48671vdi7frbjy67cn/GE_Eng.pdf?rlkey=mq110q2w0vni823ptlc1i485d&e=1&st=j8ilf5zn&dl=0
12. Тохтамиш Т. О. Діяльність finTech-компаній на фінансовому ринку. Проблеми системного підходу в економіці. Випуск № 5(79). 2020. С 27–32. URL: http://www.psae-jrnl.nau.in.ua/journal/5_79_2020_ukr/5.pdf.
13. Мельничук О. П. Міжнародна торгівля послугами. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. № 4. 2020. С. 115–128. [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2020\(111\)08](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2020(111)08)
14. Тарасенко А. В. Роль фінансових установ у забезпеченні сталого розвитку України. Проблеми і перспективи економіки та управління. № 3(35). 2023. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-42>
15. KPMG. Pulse of Fintech H2 2024: Global analysis of investment in fintech. 2025. URL: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmgsites/xx/pdf/2025/02/pulse-of-fintech-h2-2024.pdf>
16. Сіренко Н. М., Боднар О. А., Шишпанова Н. О. Інституціональна інфраструктура фінансового ринку: теоретико-практичний аспект. *Modern Economics*. № 25. 2021. С. 130–135. [https://doi.org/10.31521/modecon.V25\(2021\)-20](https://doi.org/10.31521/modecon.V25(2021)-20)

References

1. Eichengreen, B. *Globalizing* (2019). *Capital: A History of the International Monetary System*. Princeton University Press. Available at: https://www.perlego.com/book/920124/globalizing-capital-a-history-of-the-international-monetary-system-third-edition-pdf?partner_id=100014&utm_source=jstor&utm_medium=affiliate&utm_campaign=jstor-referral (Accessed March 1, 2026)
2. Rey, H. (2013). Dilemma not trilemma: The global financial cycle and monetary policy independence. NBER Working Paper. <https://doi.org/10.3386/w21162>
3. Orhan, A., Graham, G., Sylvia, T. (2025). Financial globalization, global accounting standards and economic growth. *International Review of Economics and Finance*. T 103. Available at: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1059056025007063?utm_source (Accessed March 2, 2026)
4. *Finansovyyi prostir Ukrainy v umovakh hlobalizatsiynykh i dehlobalizatsiynykh transformatsiy: monohrafiya* [Financial space of Ukraine in the conditions of globalization and deglobalization transformations: monograph] / under the editorship S.V. Onishka. (2023). Irpin: State Tax University. Available at: <https://ndiime.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/Gancyak.pdf> (Accessed March 2, 2026) (in Ukrainian)
5. Mishchenko, V., Dziublyuk, O. (2021). *Bankivs'ka systema Ukrainy v umovakh yevrointehratsiyi*. [Banking system of Ukraine in the context of European integration]. *Finansy Ukrainy*. [Finance of Ukraine]. № 3. Available at: https://finukr.org.ua/docs/FU_16_05_007_uk.pdf (Accessed February 26, 2026) (in Ukrainian)

6. Zadoia, A. O. (2018). *Mizhnarodni reytynhy ta pryami inozemni investytsiyi*. [International ratings and foreign direct investment]. *Akademichnyy ohlyad*. [Academic review]. №1. C. 73–79. <https://doi.org/10.32342/2074-5354-2018-1-48-8> (in Ukrainian)
7. Zuboff, S. (2019). Surveillance capitalism and the challenge of collective action. *New Labor Forum*. <https://doi.org/10.1177/1095796018819461>
8. Bebachuk, L., Tallarita, R. (2020). The illusory promise of stakeholder governance. *Cornell Law Review*. <https://doi.org/10.2139/ssrn.3544978>
9. Lyubokhynets', L. S., Labunets', O. O. (2018). *Svitovi finansovi rynky v umovakh hlobalizatsiyi*. [World financial markets in the context of globalization]. *Ekonomika ta suspil'stvo*. [Economy and society]. № 18. C. 40–45. Available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/15_ukr/7.pdf (Accessed February 23, 2026) (in Ukrainian)
10. Volkova, N. I., Kul'myns'kyy, Ye. D. (2023). *Kontseptual'ni pidkhody shchodo tsyfrovoyi transformatsiyi bankovs'kykh posluh v Ukrayini*. [Conceptual approaches to the digital transformation of banking services in Ukraine]. *Ekonomika ta suspil'stvo*. [Economy and society]. № 75. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-75-43> (in Ukrainian)
11. Kulishov, V., Khamidov, O., Mietule, I., & Shaikan, A. (2024). *Global Economy: Evolution, Transformations, Challenges*. OKTAN PRINT. P 465. Available at: https://www.dropbox.com/scl/fi/6cr48671vdi7frbjy67cn/GE_Eng.pdf?rlkey=mq110q2w0vni823ptlc1i485d&e=1&st=j8ilf5zn&dl=0 (Accessed February 26, 2026)
12. Tokhtamysh, T. O. (2020). *Diyal'nist' finTech-kompaniy na finansovomu rynku*. [Activities of finTech companies in the financial market]. *Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi*. [Problems of a systems approach in economics]. Випуск № 5(79). C. 27–32. Available at: http://www.psae-jrnl.nau.in.ua/journal/5_79_2020_ukr/5.pdf (Accessed March 4, 2026) (in Ukrainian).
13. Mel'nychuk, O. P. (2020). *Mizhnarodna torhivlya posluhamy*. [International trade in services]. *Zovnishnya torhivlya: ekonomika, finansy, pravo*. [Foreign trade: economics, finance, law]. № 4. C. 115–128. [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2020\(111\)08](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2020(111)08) (in Ukrainian)
14. Tarasenko, A. V. (2023). *Rol' finansovykh ustanov u zabezpechenni staloho rozvytku Ukrayiny*. [The role of financial institutions in ensuring sustainable development of Ukraine]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnya*. [Problems and prospects of economics and management]. № 3(35). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-42> (in Ukrainian)
15. KPMG. (2025). *Pulse of Fintech H2 2024: Global analysis of investment in fintech*. Available at: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmgsites/xx/pdf/2025/02/pulse-of-fintech-h2-2024.pdf> (Accessed February 27, 2026).
16. Sirenko, N. M., Bodnar, O. A., Shyshpanova, N. O. (2021). *Instytsional'na infrastruktura finansovoho rynku: teoretyko-praktychnyy aspekt*. [Institutional infrastructure of the financial market: theoretical and practical aspects] *Modern Economics*. № 25. C. 130–135. [https://doi.org/10.31521/modecon.V25\(2021\)-20](https://doi.org/10.31521/modecon.V25(2021)-20) (in Ukrainian)

CURRENT TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF THE GLOBAL FINANCIAL MARKET

Elvina Lymonova, Alfred Nobel University, Dnipro (Ukraine).

E-mail: dh.ier@duan.edu.ua

Tetiana Mazan, Alfred Nobel University, Dnipro (Ukraine).

E-mail: tanamazan64@gmail.com

<https://doi.org/10.32342/3041-2153-2026-1-40-10>

Keywords: *global financial market, digitalization, investments, responsible investing, artificial intelligence, financial stability, international capital movement*

JEL classification: *F30, F37, G11, G15, O33*

The article presents a comprehensive and conceptually grounded study of the nature, institutional structure, and current dynamics of the global financial market as a key mechanism for the international redistribution of capital in the context of deepening globalization and intensifying integration processes. The global market is considered not merely as a system of financial transactions, but as a complex, multi-level environment in which capital flows are shaped by technological progress, regulatory transformation, and changes in value-oriented investment behavior. Particular attention is paid to the structural transformation of the market under the influence of digitalization, which fundamentally alters traditional models of financial intermediation, redefines the role of financial institutions, and significantly expands access to investment resources for both institutional and individual participants.

The main aim of the study is to provide a systematic theoretical overview of the core structural characteristics of the global financial market and to conduct a comprehensive analysis of contemporary trends in international capital movement within the framework of the implementation of intelligent management systems. The research emphasizes the growing importance of data-driven decision-making, algorithmic modeling, and automated risk assessment tools, which enhance the adaptability and resilience of financial systems in conditions of volatility and uncertainty.

Methodologically, the research is based on the application of a broad spectrum of international indicators reflecting technological readiness, the scale and dynamics of digital payment infrastructure, the penetration of financial technologies, and the expansion of ethical and socially responsible investment instruments. The development criteria are structured according to several strategic directions: automation of decision-making through algorithm-based processes and artificial intelligence tools; expansion of decentralized financial instruments and digital assets; transition to sustainable and socially responsible investment strategies aligned with environmental, social, and governance principles; and strengthening of cyber resilience as a prerequisite for systemic stability.

Based on the integrated analysis of these factors, the study defines the evolving level of responsibility of modern financial systems, highlighting global transparency, institutional accountability, operational efficiency, and digital security as fundamental requirements for sustainable development. The results demonstrate a clear paradigm shift in financial interaction – from fragmented and often chaotic competition toward a model of conscious, coordinated development, where trust, digital ethics, and long-term value creation become central assets.

The practical significance of the research lies in the possibility of applying its conclusions to optimize national economic transformation programs, modernize financial infrastructure, and harmonize regulatory frameworks with international security and transparency standards. Furthermore, the proposed analytical approach provides a

solid conceptual foundation for future studies in financial engineering, digital finance governance, and the formulation of strategies aimed at ensuring sustainable and inclusive economic growth in the globalized economy.

Дата надходження до редакції / Submitted: 16.01.26

Дата прийняття до публікації / Accepted: 9.04.26

Дата публікації / Published: 02.05.26